HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

20 decembrie 2017*

„Trimitere preliminară – Regulamentul (CE) nr. 6/2002 – Desene sau modele industriale comunitare – Articolul 110 alineatul (1) – Lipsa protecției – Așa-numita clauză «privind repararea» – Noțiunea «piesă dintr-un produs complex» – Repararea produsului complex pentru a i se reda acestuia aspectul inițial – Măsuri care trebuie adoptate de utilizator pentru a se prevala de așa-numita clauză «privind repararea» – Jantă pentru automobil replică cu aspect identic cu cel al modelului de jantă original”

În cauzele conexate C-397/16 și C-435/16,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Corte d’appello di Milano (Curtea de Apel din Milan, Italia) și de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), prin deciziile din 15 și din 2 iunie 2016, primite de Curte la 18 iulie și, respectiv, la 4 august 2016, în procedurile

Acacia Srl

împotriva

Pneusgarda Srl, în faliment,

Audi AG (C-397/16),

și

Acacia Srl,

Rolando D’Amato

împotriva

Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG (C-435/16),

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ilešič (raportor), președinte de cameră, domnul A. Rosas, doamnele C. Toader și A. Prechal și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

avocat general: H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: R. Schiano, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 14 iunie 2017,

* Limbile de procedură: germana și italiana.

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Acacia Srl și domnul D'Amato, de F. Munari, de M. Esposito și de A. Macchi, avvocati, și de B. Schneiders, de D. Treue și de D. Thoma, Rechtsanwälte;

– pentru Audi AG, de G. Hasselblatt, Rechtsanwalt, și de M. Cartella și de M. Locatelli, avvocati;

– pentru Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG, de B. Ackermann și de C. Klawitter, Rechtsanwälte;

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de M. Santoro, de S. Fiorentino și de L. Cordi, avvocati dello Stato;

– pentru guvernul german, de T. Henze, de M. Hellmann și de J. Techert, în calitate de agenți;

– pentru guvernul francez, de D. Segoin, în calitate de agent;

– pentru guvernul neerlandez, de M. Bulterman și de H. Stergiou, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de J. Samnadda, de V. Di Bucci și de T. Scharf, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 28 septembrie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 2002, L 3, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 33, p. 70).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul a două litigii între Acacia Srl, pe de o parte, și Pneusgarda Srl, în faliment, și Audi AG, pe de altă parte, și între Acacia și gerantul său, domnul Rolando D'Amato, pe de o parte, și Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG (în continuare „Porsche"), pe de altă parte, cu privire la pretinsa contrafacere de către Acacia a unor modele industriale comunitare ale căror titulare sunt Audi și Porsche.

Cadrul juridic

Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț

3 Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț a fost aprobat prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO 1994, L 336, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 3). Articolul 26 alineatul (2) din acest acord prevede:

„Membrii vor putea prevedea excepții limitate cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale, cu condiția ca acestea să nu aducă atingere de o manieră nejustificată exploatării normale a desenelor sau modelelor industriale protejate și nici să cauzeze un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularului desenului sau modelului protejat, cu luarea în considerare a intereselor legitime ale terților."

Dreptul Uniunii

Directiva 98/71/CE

4 Considerentul (19) al Directivei 98/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale (JO 1998, L 289, p. 28, Ediție specială, 13/vol. 2, p. 106), prevede:

„întrucât rapida adoptare a prezentei directive a devenit o urgență pentru mai multe sectoare industriale; întrucât, în stadiul actual, nu se poate realiza o apropiere de ansamblu a legislațiilor statelor membre privind utilizarea desenelor sau modelelor industriale protejate pentru repararea unui produs complex în scopul redării aspectului inițial al acestuia, când produsul care încorporează desenul sau modelul industrial sau căruia i se aplică desenul sau modelul industrial constituie parte componentă a unui produs complex de al cărui aspect este dependent desenul sau modelul protejat; întrucât lipsa apropierii de ansamblu a legislațiilor statelor membre privind utilizarea desenelor sau modelelor industriale protejate pentru efectuarea unor astfel de reparații ale unui produs complex nu trebuie să constituie un obstacol în calea apropierii celorlalte dispoziții de drept intern privind desenele sau modelele industriale, care aduc directă atingere funcționării pieței interne; întrucât, din acest motiv, statele membre ar trebui, între timp, să mențină în vigoare orice dispoziții care sunt conforme cu tratatul în ceea ce privește utilizarea desenului sau modelului industrial al unei piese componente folosite pentru repararea unui produs complex în scopul redării aspectului inițial al acestuia sau să introducă noi dispoziții privind o astfel de utilizare, scopul acestor dispoziții fiind doar acela de a liberaliza piața pentru astfel de piese […]”

5 Articolul 14 din directiva menționată, intitulat „Dispoziție tranzitorie”, prevede:

„Până la data adoptării modificărilor prezentei directive, la propunerea Comisiei, în conformitate cu dispozițiile articolului 18, statele membre mențin în vigoare dispozițiile legale existente privind utilizarea desenului sau modelului industrial al unei piese utilizate în scopul efectuării de reparații la un produs complex pentru a i se reda acestuia aspectul inițial și nu aduc modificări acestor dispoziții decât dacă scopul este acela de a liberaliza piața acestor piese.”

Regulamentul nr. 6/2002

6 Considerentele (1), (9) și (13) ale Regulamentului nr. 6/2002 au următorul cuprins:

„(1) Un sistem unificat de obținere a unui desen sau model industrial comunitar, care să beneficieze de o protecție uniformă și care să producă efecte uniforme pe întreg teritoriul Comunității poate contribui la realizarea obiectivelor comunitare definite prin tratat.

[…]

(9) Dispozițiile materiale din prezentul regulament referitoare la legislația privind desenele sau modelele industriale ar trebui aliniate la dispozițiile corespunzătoare din Directiva 98/71/CE.

[…]

(13) Directiva 98/71/CE nu permite realizarea unei apropieri complete a legislațiilor statelor membre privind utilizarea desenelor sau modelelor industriale protejate în vederea reparării unui produs complex pentru a-i reda aspectul inițial, dacă desenul sau modelul se aplică unui produs sau este încorporat într-un produs care constituie la rândul său o piesă dintr-un produs complex de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat. În cadrul procedurii de conciliere privind directiva în cauză, Comisia s-a angajat să analizeze impactul dispozițiilor acestei directive la trei

ani de la termenul limită pentru transpunerea sa, în special în sectoarele industriale cele mai afectate. În aceste condiții, până la adoptarea de către Consiliu a unei politici în domeniu pe baza unei propuneri a Comisiei, nu trebuie protejate ca desene sau modele industriale comunitare acele desene sau modele industriale aplicate unui produs sau care sunt încorporate într-un produs care, la rândul său, constituie o piesă dintr-un produs complex de al cărui aspect depinde desenul sau modelul, desenele sau modelele protejate în cauză fiind destinate reparării unui produs complex pentru a-i reda aspectul inițial."

7 Articolul 3 din acest regulament prevede:

„În sensul prezentului regulament:

(a) «desen sau model industrial» înseamnă aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, care îi conferă, în special, caracteristicile liniilor, contururilor, culorilor, formei, texturii și/sau a materialelor și/sau a ornamentației produsului în sine;

(b) «produs» înseamnă orice articol industrial sau artizanal, inclusiv, printre altele, piesele concepute spre a fi asamblate într-un produs complex, ambalaj, formă de prezentare, simboluri grafice și caractere tipografice, cu excepția programelor de calculator;

(c) «produs complex» înseamnă un produs compus din mai multe piese ce pot fi înlocuite astfel încât să permită dezasamblarea și reasamblarea produsului."

8 Articolul 4 din același regulament, intitulat „Condiții de protecție", prevede:

„(1) Un desen sau un model industrial este protejat printr-un desen sau model industrial comunitar numai dacă are caracter individual și de noutate.

(2) Un desen sau un model industrial aplicat unui produs sau încorporat într-un produs care constituie o piesă a unui produs complex este considerat ca având un caracter individual și de noutate numai dacă:

(a) după încorporarea în produsul complex, piesa rămâne vizibilă la o utilizare normală a produsului și

(b) caracteristicile vizibile ale piesei îndeplinesc, fiecare în parte, condițiile de noutate și de caracter individual.

(3) Prin «utilizare normală» în înțelesul alineatului (2) litera (a) se înțelege utilizarea produsului de către utilizatorul final, cu excepția operațiunilor de întreținere, service sau reparații."

9 Articolul 19 alineatul (1) din același regulament prevede următoarele:

„Desenul sau modelul industrial comunitar înregistrat conferă titularului său dreptul exclusiv de a-l utiliza și interzice oricărui terț utilizarea acestuia fără consimțământul titularului. Prin utilizare, în înțelesul prezentei dispoziții, se înțelege, în special, fabricarea, ofertarea, introducerea pe piață, importul, exportul sau utilizarea propriu-zisă a unui produs în care a fost încorporat sau căruia i s-a aplicat desenul sau modelul în cauză, precum și depozitarea produsului respectiv în scopurile menționate anterior."

10 Articolul 110 din Regulamentul nr. 6/2002, intitulat „Dispoziție tranzitorie", prevede:

„(1) Până la data intrării în vigoare a modificărilor aduse prezentului regulament, la propunerea Comisiei în acest sens, nu se acordă protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model care constituie o piesă dintr-un produs complex, piesă utilizată în sensul articolului 19 alineatul (1) pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

(2) Propunerea Comisiei menționată la alineatul (1) este prezentată împreună cu modificările pe care Comisia le înaintează referitor la același subiect în conformitate cu articolul 18 din Directiva 98/71/CE și ține seama de aceste modificări."

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-397/16

11 Audi este titulara mai multor modele industriale comunitare de jante din aliaj pentru automobile.

12 Acacia fabrică, sub marca WSP Italy, jante din aliaj pentru automobile, pe care le comercializează pe propriul site internet disponibil în mai multe limbi. Potrivit instanței de trimitere, unele dintre aceste jante sunt identice cu jantele din aliaj ale Audi. Pe jantele fabricate de Acacia este ștampilată indicația „NOT OEM", care semnifică nefabricat în echipamentul de origine. Documentația comercială și tehnică ce însoțește aceste produse, facturile de vânzare, precum și site-ul internet al Acacia precizează că jantele în cauză sunt vândute doar pentru a servi ca piese de schimb destinate reparării.

13 Audi a introdus o acțiune la Tribunale di Milano (Tribunalul din Milano, Italia) având ca obiect constatarea în esență a faptului că fabricarea și comercializarea jantelor în cauză de către Acacia constituie o contrafacere a modelelor sale industriale comunitare. Această instanță a admis acțiunea formulată.

14 Acacia a declarat apel împotriva hotărârii instanței menționate la Corte d'appello di Milano (Curtea de Apel din Milano, Italia). Această instanță, după ce a subliniat existența unor hotărâri contradictorii pronunțate de instanțele din Italia și din alte state membre în ceea ce privește aplicarea clauzei denumite „privind repararea", a constatat că există dubii serioase în legătură cu interpretarea articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

15 În aceste condiții, Corte d'appello di Milano (Curtea de Apel din Milano) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) [În primul rând, p]rincipiile în materia liberei circulații a mărfurilor și liberei prestări a serviciilor pe piața internă, [în al doilea rând,] principiul efectivității normelor de drept al Uniunii cu privire la concurență și al liberalizării pieței interne, [în al treilea rând,] principiile efectului util și aplicării uniforme a dreptului Uniunii în cadrul Uniunii Europene [și, în al patrulea rând,] dispozițiile de drept secundar al Uniunii Europene precum Directiva 98/71, în special articolul 14 din aceasta, articolul 1 din Regulamentul [(UE)] nr. 461/2010 [al Comisiei din 27 mai 2010 privind aplicarea articolului 101 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene categoriilor de acorduri verticale și practici concertate în sectorul autovehiculelor (JO 2010, L 129, p. 52)] și [Regulamentul nr. 124 al Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) – Dispoziții uniforme privind omologarea roților pentru autoturisme și remorcile acestora (JO 2006, L 375, p. 604], se opun unei interpretări a articolului 110 din Regulamentul nr. 6/2002, care conține clauza privind reparațiile, care exclude jantele replici cu aspect identic cu

cel al jantelor originale inițiale, omologate în temeiul Regulamentului nr. 124 citat anterior, din noțiunea de piesă a unui produs complex (autovehicul) în scopul de a permite repararea acestuia și de a-i reda aspectul inițial?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, normele privind drepturile de exclusivitate industrială asupra modelelor industriale înregistrate, după aprecierea comparativă a intereselor la care se referă prima întrebare, se opun aplicării clauzei privind reparațiile în ceea ce privește produsele replici complementare care pot fi alese în mod diferit de către client, pentru motivul că clauza privind reparațiile trebuie interpretată în sens restrictiv și că poate fi invocată numai cu privire la piesele de schimb cu formă obligatorie, cu alte cuvinte la piesele a căror formă a fost stabilită în mod esențialmente imuabil în raport cu aspectul exterior al produsului complex, cu excluderea altor piese, care trebuie considerate substituibile și montabile în mod liber după gustul clientului?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la [a doua întrebare], ce măsuri trebuie să adopte producătorul de jante replici în scopul de a asigura circulația legală a produselor destinate reparării și reconstituirii aspectului exterior inițial al produsului complex?"

Cauza C-435/16

16 Porsche este titulara mai multor modele industriale comunitare de jante din aliaj pentru automobile.

17 Jantele produse de Acacia sunt comercializate în Germania pe site-ul său internet, care se adresează consumatorilor finali și care este accesibil în limba germană. Potrivit instanței de trimitere, unele dintre aceste jante sunt identice cu jantele din aliaj ale Porsche. Aceeași instanță precizează că, în conformitate cu cele susținute de Acacia, jantele pe care aceasta le fabrică și care sunt destinate autovehiculelor Porsche nu sunt utilizabile decât pentru autovehiculele acestui fabricant. Porsche a susținut în fața instanței de trimitere că jantele în cauză sunt de asemenea oferite în culori și cu dimensiuni care nu corespund produselor originale.

18 Porsche a introdus o acțiune la Landgericht Stuttgart (Tribunalul Regional din Stuttgart, Germania) având ca obiect constatarea în esență a faptului că fabricarea și comercializarea jantelor în cauză de către Acacia constituie o contrafacere a modelelor sale industriale comunitare. Instanța a admis această acțiune.

19 Întrucât apelul declarat de Acacia și de domnul D'Amato a fost respins, ei au formulat recurs la instanța de trimitere. Aceasta din urmă arată că soluționarea favorabilă a recursului diferă în funcție de existența sau inexistența posibilității ca Acacia să se prevaleze de așa-numita clauză „privind repararea" de la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002. Or, interpretarea acestei dispoziții ar prezenta mai multe dificultăți.

20 În aceste condiții, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Este aplicarea restricției privind protecția acordată, în sensul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, limitată la piese cu o formă impusă, adică la piese a căror formă, datorită aspectului întregului produs, nu poate fi în principiu modificată și astfel nu poate fi aleasă de către client – ca, de exemplu, jantele pentru autovehicule?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, este aplicarea restricției privind protecția acordată, în sensul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002, limitată doar la oferta de produse identic concepute, deci la produse a căror culoare și dimensiune corespund cu cea a produselor originale?

3) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, se aplică restricția privind protecția acordată, în sensul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002, în favoarea furnizorului unui produs care contrafăce fundamental desenul sau modelul industrial care face obiectul acțiunii doar atunci când acesta garantează în mod obiectiv că produsul său se poate achiziționa exclusiv în scopuri de reparații, iar nu pentru a fi folosit în alte scopuri, cum ar fi îmbunătățirea sau personalizarea produsului?

4) În cazul unui răspuns afirmativ la a treia întrebare, ce demersuri trebuie să întreprindă furnizorul unui produs care contrafăce fundamental desenul sau modelul industrial care face obiectul acțiunii de față, pentru a garanta în mod obiectiv că produsul său se poate achiziționa exclusiv în scopuri de reparații, iar nu pentru a fi folosit în alte scopuri, cum ar fi îmbunătățirea sau personalizarea întregului produs? Este suficient:
   a) ca furnizorul să includă în prospectul de vânzare informația că vânzarea se face exclusiv în scopuri de reparații, pentru a reconstitui aspectul inițial al întregului produs, sau
   b) este necesar ca furnizorul să condiționeze livrarea de declarația scrisă a cumpărătorului (comerciant și consumator) că utilizează produsul oferit numai în scopuri de reparații?"

21 Prin Decizia președintelui Curții din 25 aprilie 2017, cauzele C-397/16 și C-435/16 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la cererile de redeschidere a procedurii orale

22 Prin înscrisurile depuse la grefa Curții la 24 noiembrie și, respectiv, la 1 decembrie 2017, Porsche și Audi au solicitat să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură al Curții.

23 În susținerea cererilor lor, Porsche și Audi susțin în esență că concluziile avocatului general au la bază afirmații lipsite de fundament, care nu au făcut obiectul unei dezbateri contradictorii referitoare în special la geneza așa-numitei clauze „privind repararea" de la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

24 Potrivit articolului 83 din Regulamentul de procedură, Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus în discuția părților ori a persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.

25 În speță, situația nu este aceeași. Astfel, existența unui fapt nou nu este niciunde evocată. În plus, geneza așa-numitei clauze „privind repararea" a fost abordată în special de Comisie în observațiile scrise și a fost pusă în dezbaterea tuturor părților în ședința de audiere a pledoariilor. Astfel, Curtea apreciază, după ascultarea avocatului general, că dispune de toate elementele necesare pentru a se pronunța.

26 De altfel, referitor la criticile formulate de Porsche și de Audi împotriva concluziilor avocatului general, trebuie amintit, pe de o parte, că Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și Regulamentul de procedură al acesteia nu prevăd posibilitatea ca părțile interesate să prezinte observații ca răspuns la concluziile prezentate de avocatul general (Hotărârea din 25 octombrie 2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, punctul 23 și jurisprudența citată).

27 Pe de altă parte, în temeiul articolului 252 al doilea paragraf TFUE, avocatul general are rolul de a prezenta în mod public, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluzii motivate cu privire la cauzele care, în conformitate cu Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, necesită

intervenția sa. În această privință, Curtea nu este legată nici de concluziile avocatului general, nici de motivarea care a condus la respectivele concluzii. În consecință, dezacordul unei părți interesate față de concluziile avocatului general, oricare ar fi aspectele pe care le examinează în cuprinsul acestora, nu poate constitui în sine un motiv care să justifice redeschiderea procedurii orale (Hotărârea din 25 octombrie 2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, punctul 24 și jurisprudența citată).

28 Având în vedere considerațiile care precedă, Curtea apreciază că nu este necesar să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la a doua întrebare în cauza C-397/16 și cu privire la prima întrebare în cauza C-435/16

29 Prin intermediul celei de a doua întrebări în cauza C-397/16 și al primei întrebări în cauza C-435/16, care trebuie analizate împreună și în primul rând, instanțele de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că așa-numita clauză „privind repararea" pe care o prevede condiționează excluderea de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model industrial care constituie o piesă dintr-un produs complex, utilizată pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial, de împrejurarea ca de aspectul produsului complex să depindă desenul sau modelul protejat.

30 Audi, Porsche și guvernul german invocă în esență faptul că așa-numita clauză „privind repararea", menționată la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, se aplică doar pieselor unui produs complex de al cărui aspect depinde desenul sau modelul industrial protejat, mai precis a cărui formă este una impusă, astfel încât jantele din aliaj pentru automobile nu pot intra sub incidența acestei dispoziții. Acacia, guvernele italian și neerlandez, precum și Comisia consideră în schimb că aplicarea așa-numitei clauze „privind repararea" nu este limitată la piesele a căror formă este impusă, adică pieselor a căror formă este determinată în principiu în mod invariabil de aspectul produsului complex și care, prin urmare, nu poate fi aleasă în mod liber de client, astfel încât jantele din aliaj lejer pot face obiectul acestei dispoziții.

31 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, pentru interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii, este necesar să se țină seama nu doar de termenii acesteia, ci, în egală măsură, de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care aceasta face parte. Geneza unei dispoziții din dreptul Uniunii poate de asemenea să ofere elemente importante pentru interpretarea acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 50, Hotărârea din 1 iulie 2015, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, C-461/13, EU:C:2015:433, punctul 30, precum și Hotărârea din 18 mai 2017, Hummel Holding, C-617/15, EU:C:2017:390, punctul 22).

32 Potrivit articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, „nu se acordă protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model care constituie o piesă dintr-un produs complex, piesă utilizată în sensul articolului 19 alineatul (1) pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial".

33 Spre deosebire de considerentul (13) din Regulamentul nr. 6/2002, care prevede că nu trebuie protejate ca desene sau modele industriale comunitare acele desene sau modele industriale aplicate unui produs sau încorporate într-un produs care constituie o piesă dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul" și care este utilizată pentru a permite repararea unui produs complex

cu scopul de a-i reda aspectul inițial, articolul 110 alineatul (1) din același regulament se limitează să prevadă că trebuie să fie vorba despre „o piesă dintr-un produs complex", care trebuie să fie „utilizată […] pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial".

34 Rezultă astfel din textul articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 că împrejurarea că de aspectul produsului complex depinde desenul sau modelul industrial protejat nu figurează printre condițiile pe care le enumeră această dispoziție.

35 Această interpretare literală este în primul susținută de geneza așa-numitei clauze „privind repararea".

36 Trebuie astfel arătat, referitor la lucrările legislative care au precedat adoptarea clauzei menționate, că atât Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 1994, C 29, p. 20), cât și Propunerea modificată de regulament al Consiliului privind desenele sau modelele industriale comunitare (JO 2001, C 62 E, p. 173) conțineau o dispoziție care, deși nu era redactată în termeni perfect identici, prevedea în mod precis că un desen sau model industrial, aplicat unui produs sau încorporat într-un produs care constituie o piesă dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul industrial", nu putea beneficia de protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar.

37 Totuși, astfel cum a arătat în fond avocatul general la punctele 60-62 din concluzii, din Raportul președintelui Comitetului reprezentanților permanenți (Coreper) nr. 12420/00 din 19 octombrie 2000 [dosar interinstituțional 1993/0463 (CNS)] rezultă că, „în optica unui acord politic asupra propunerii", două chestiuni principale au fost prezentate Coreper, dintre care una privea în mod special piesele detașate. Respectivul raport sublinia astfel că o majoritate a delegaților din cadrul acelui comitet considera că era necesar, pe de o parte, ca textul dispoziției în cauză să fie apropiat de cel al articolului 14 din Directiva 98/71 și, pe de altă parte, ca viitorul regulament să nu excludă protecția pieselor detașate „decât în măsura în care sunt utilizate pentru a permite repararea unui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial".

38 În acest context, cerința prevăzută în textul dispoziției în cauză, astfel cum figura atât în propunere, cât și în propunerea modificată a Comisiei, citate la punctul 36 din prezenta hotărâre, în legătură cu împrejurarea ca produsul în care este încorporat desenul sau modelul industrial ori căruia îi este aplicat să fie o parte dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul protejat", a fost omisă din dispoziția adoptată în final de Consiliu.

39 Reiese, așadar, din geneza articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, că inexistența unei restrângeri a domeniului de aplicare al acestei dispoziții la piesele a căror formă este impusă de forma produsului complex este rezultatul unei alegeri operate în cursul procesului legislativ.

40 Desigur, după cum au subliniat Audi, Porsche, dar și guvernul german, o referire la imperativul că de aspectul produsului complex „depinde desenul sau modelul industrial protejat" a fost menținută în enunțul considerentului (13) al Regulamentului nr. 6/2002. Totuși, având în vedere considerațiile care precedă, această împrejurare nu este decisivă. În fond, astfel cum reiese din jurisprudența Curții, deși preambulul unui act al Uniunii este susceptibil să precizeze conținutul acestuia, el nu poate fi invocat pentru a deroga de la dispozițiile înseși ale actului în cauză (Hotărârea din 10 ianuarie 2006, IATA și ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, punctul 76, precum și jurisprudența citată).

41 În acest context și având în vedere intenția legiuitorului Uniunii, astfel cum a fost amintită la punctele 36-38 din prezenta hotărâre, nu este necesară o interpretare în sens strict a articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, precum cea menționată la punctul 30 din prezenta hotărâre susținută de Audi, de Porsche și de guvernul german și care s-ar întemeia pe caracterul derogatoriu sau tranzitoriu al acestei dispoziții.

42 În această privință, pe de o parte, așa-numita clauză „privind repararea" limitează, desigur, drepturile unui titular de desen sau model industrial comunitar din moment ce, atunci când sunt întrunite condițiile prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, acesta este privat de dreptul exclusiv prevăzut la articolul 19 alineatul (1) din acest regulament de a interzice oricărui terț să utilizeze un astfel de desen sau model industrial fără consimțământul său, ceea ce ar putea justifica în fapt necesitatea ca acest articol 110 alineatul (1) să fie interpretate în sens strict. Drept urmare, această împrejurare nu poate justifica condiționarea aplicării articolului 110 alineatul (1) menționat de o cerință neprevăzute de acesta.

43 Pe de altă parte, deși articolul 110 din Regulamentul nr. 6/2002 este intitulat „Dispoziție tranzitorie" și prevede, în plus, la alineatul (1), că așa-numita clauză „privind repararea" se aplică numai „[p]ână la data intrării în vigoare a modificărilor aduse [respectivului] regulament", trebuie să se constate că această dispoziție are prin natura sa vocație să se aplice până la modificarea sau abrogarea ei la propunerea Comisiei.

44 În al doilea rând, în susținerea interpretării articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, care figurează la punctul 34 din prezenta hotărâre, vine și analiza contextului în care apare așa-numita clauză „privind repararea", context care pledează pentru o interpretare coerentă a dispozițiilor Regulamentului nr. 6/2002, pe de o parte, și a dispozițiilor Directivei 98/71, pe de altă parte.

45 În această privință, mai întâi, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 55 din concluzii, atât Propunerea de directivă a Parlamentului și a Consiliului privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale (JO 1993, C 345, p. 14), cât și propunerea de regulament menționată la punctul 36 din prezenta hotărâre, care au fost prezentate de Comisie în același timp, conțineau o așa-numită clauză „privind repararea" a cărei aplicabilitate era limitată la piesele care făceau parte dintr-un produs complex „de al cărui aspect depinde desenul sau modelul industrial protejat". Spre deosebire de propunerea de directivă citată anterior, așa-numita clauză „privind repararea", astfel cum figurează în Directiva 98/71, nu cuprinde o astfel de limitare. Or, după cum s-a menționat la punctul 37 din prezenta hotărâre, modificarea, intervenită în cursul lucrărilor legislative care au condus la adoptarea Regulamentului nr. 6/2002, a textului așa-numitei clauze „privind repararea" de la articolul 110 alineatul (1) din acest regulament urmărea apropierea acestui text de cel al articolului 14 din Directiva 98/71.

46 În continuare, considerentul (9) din Regulamentul nr. 6/2002 prevede că dispozițiile materiale din acest regulament ar trebui să fie aliniate la dispozițiile corespunzătoare din Directiva 98/71.

47 În sfârșit, din cuprinsul articolului 110 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002 rezultă că orice propunere a Comisiei privind modificarea așa-numitei clauze „privind repararea" cuprinsă în alineatul (1) al acestui articol ar trebui să fie prezentată concomitent cu modificările care s-ar propune așa-numitei clauze „privind repararea" menționate la articolul 14 din Directiva 98/71, în conformitate cu articolul 18 din această directivă, Comisia fiind totodată obligată, potrivit articolului menționat 110 alineatul (2), să țină cont de aceste modificări.

48 Or, articolul 14 din Directiva 98/71 nu conține vreo cerință potrivit căreia de aspectul produsului complex trebuie să depindă desenul sau modelul industrial protejat, ceea ce pledează pentru o interpretare a așa-numitei clauze „privind repararea" în sensul că ea nu este subordonată condiției ca de aspectul produsului complex să depindă desenul sau modelul industrial protejat.

49 În al treilea rând, interpretarea articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, care figurează la punctul 34 din prezenta hotărâre, nu este infirmată de obiectivul urmărit de așa-numita clauză „privind repararea", astfel cum s-a precizat în expunerea de motive a propunerii de regulament menționate la punctul 36 din prezenta hotărâre.

50 Astfel cum reiese din expunerea de motive amintită, protecția conferită de desenele și modelele industriale comunitare poate avea efecte nedorite înlăturând sau limitând concurența pe piețe, în ceea ce privește în special produsele complexe durabile și costisitoare precum autovehiculele pentru care protecția desenelor sau modelelor industriale, care se aplică unor piese speciale din care este alcătuit un produs complex, poate crea o veritabilă piață captivă pentru piesele detașate. În acest context, așa-numita clauză „privind repararea" are ca scop evitarea creării de piețe captive pentru anumite piese detașate și îndeosebi evitarea situației ca un consumator, care a cumpărat un produs de lungă durată ce poate fi oneros, să fie în mod permanent legat, pentru achiziționarea pieselor externe, de fabricantul produsului complex.

51 Or, astfel cum a arătat avocatul general în esență la punctele 44 și 45 din concluziile prezentate, tocmai pentru a limita crearea de piețe captive pentru piesele detașate se prevede în așa-numita clauză „privind repararea", menționată la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, să nu existe o protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru desenul sau modelul industrial comunitar care constituie o piesă dintr-un produs complex utilizată pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

52 Obiectivul așa-numitei clauze „privind repararea" de a realiza într-o anumită măsură liberalizarea pieței pieselor detașate este totodată susținut de considerentul (19) și de articolul 14 din Directiva 98/71, potrivit cărora modificările dispozițiilor legale naționale referitoare la utilizarea desenului sau modelului industrial al unei piese utilizate pentru repararea unui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial nu sunt permise decât dacă obiectivul acestor modificări este acela de a liberaliza piața pieselor în cauză.

53 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că domeniul de aplicare al articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 nu este limitat la piesele care fac parte dintr-un produs complex de al cărui aspect depinde desenul sau modelul industrial protejat.

54 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare în cauza C-397/16 și la prima întrebare în cauza C-435/16 că articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că așa-numita clauză „privind repararea" pe care o prevede nu condiționează excluderea de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model industrial care constituie o piesă dintr-un produs complex, utilizată pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial, de împrejurarea ca de aspectul produsului complex să depindă desenul sau modelul protejat.

Cu privire la prima întrebare în cauza C-397/16 și cu privire la a doua întrebare în cauza C-435/16

55 Prin intermediul primei întrebări în cauza C-397/16 și al celei de a doua întrebări în cauza C-435/16, care trebuie analizate împreună și în al doilea rând, instanțele de trimitere solicită în esență să se stabilească în ce condiții așa-numita clauză „privind repararea" de la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 subordonează excluderea de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model industrial care constituie o piesă dintr-un produs complex, utilizată pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

56 În ceea ce privește prima întrebare în cauza C-397/16, Audi și guvernul german susțin în fond că o jantă replică, identică din punct de vedere estetic cu o jantă originală inițială, nu intră în noțiunea de piesă dintr-un produs complex destinată a permite repararea și a-i reda aspectul inițial, astfel încât o astfel de jantă nu intră sub incidența așa-numitei clauze „privind repararea". În schimb, Acacia, guvernele italian și neerlandez, precum și Comisia Europeană consideră că janta replică, identică din punct de vedere estetic cu o jantă originală inițială, intră în noțiunea de piesă dintr-un produs complex destinată a permite repararea și a-i reda aspectul inițial.

57 În ceea ce privește a doua întrebare în cauza C-435/16, Porsche, la fel și guvernele italian și neerlandez, precum și Comisia Europeană susțin în esență că pentru ca o jantă replică pentru automobil să intre sub incidența așa-numitei clauze „privind repararea" trebuie să aibă un aspect identic cu janta originală. Acacia consideră în schimb că așa-numita clauză „privind repararea" se aplică tuturor „variantelor uzuale" ale jantelor originale.

58 Potrivit articolului 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, nu se acordă protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar „pentru un desen sau model care constituie o piesă dintr-un produs complex, piesă utilizată în sensul articolului 19 alineatul (1) pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial".

59 Rezultă astfel din textul acestei dispoziții că aplicarea așa-numitei clauze „privind repararea" este subordonată mai multor condiții referitoare, mai întâi, la existența unui desen sau model industrial comunitar, în continuare, la existența unei „piese dintr-un produs complex" și, în sfârșit, la necesitatea unei „utiliz[ări] în sensul articolului 19 alineatul (1) pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial".

60 În primul rând, trebuie arătat că articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 exclude, în cazul în care sunt întrunite condițiile prevăzute de această dispoziție, orice protecție pentru un „desen sau model industrial comunitar". Reiese, astfel cum a arătat avocatul general în esență la punctele 90 și 91 din concluzii, că articolul menționat 110 alineatul (1) nu se poate aplica decât pieselor care fac obiectul unei protecții sub titlul de desen sau model industrial comunitar și care, după cum rezultă din articolul 1 alineatul (1) din acest regulament, întrunesc condițiile privind protecția enunțate în regulamentul menționat, în special la articolul 4 din acesta.

61 În această privință, potrivit articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 6/2002, un desen sau model industrial aplicat unui produs sau încorporat într-un produs care constituie o piesă a unui produs complex este protejat numai dacă, pe de o parte, după încorporarea în produsul complex, piesa rămâne vizibilă la o utilizare normală a acestui produs și, pe de altă parte, caracteristicile vizibile ale piesei îndeplinesc, fiecare în parte, condițiile de noutate și de caracter individual prevăzute la alineatul (1) al acestui articol.

62 În speță, este cert că aceasta este situația modelelor industriale comunitare de jante pentru automobile ale căror titulare sunt Audi și Porsche.

63 În al doilea rând, articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 se aplică doar „pieselor dintr-un produs complex".

64 Este necesar să se arate că Regulamentul nr. 6/2002 nu definește noțiunea „piesă dintr-un produs complex". Rezultă însă din articolul 3 literele (b) și (c) din acest regulament că, pe de o parte, „produs" înseamnă orice articol industrial sau artizanal, inclusiv printre altele piesele concepute spre a fi asamblate într-un produs complex, și, pe de altă parte, „produs complex" înseamnă un produs compus din mai multe piese ce pot fi înlocuite astfel încât să permită dezasamblarea și reasamblarea produsului. În plus, în lipsa unei definiții a termenului „piesă" în regulamentul menționat, acesta trebuie înțeles în conformitate cu sensul său obișnuit în limbajul curent (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 mai 2006, Massachusetts Institute of Technology, C-431/04, EU:C:2006:291, punctul 17 și jurisprudența citată).

65 În aceste condiții, este necesar să se considere că, prin sintagma „piese dintr-un produs complex", articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 vizează mai multe componente, concepute pentru a fi asamblate într-un articol industrial sau artizanal complex care pot fi înlocuite astfel încât să permită dezasamblarea și reasamblarea unui astfel de articol, în lipsa cărora produsul complex nu ar putea face obiectul unei utilizări normale.

66 În speță, trebuie constatat că o jantă pentru automobile trebuie calificată drept „piesă dintr-un produs complex” în sensul dispoziției menționate, o astfel de jantă fiind o componentă a produsului complex pe care îl constituie un automobil, în lipsa căreia acest produs nu ar putea face obiectul unei utilizări normale.

67 În al treilea rând, articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 impune, pentru aplicarea așa-numitei clauze „privind repararea”, ca piesa dintr-un produs complex să fie „utilizată în sensul articolului 19 alineatul (1) pentru a permite repararea acestui produs complex”.

68 În această privință, în primul rând, din articolul 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 reiese că „utilizarea” piesei, în sensul acestei dispoziții, acoperă fabricarea, ofertarea, introducerea pe piață, importul, exportul sau utilizarea unui produs în care a fost încorporat sau căruia i s-a aplicat desenul sau modelul, precum și depozitarea produsului respectiv în scopurile menționate anterior. Astfel cum reiese din textul articolului menționat, această noțiune este înțeleasă în sens larg și include orice utilizare a unei piese în vederea reparării.

69 În al doilea rând, utilizarea piesei trebuie să fie făcută pentru „a permite repararea” produsului complex. În această privință, astfel cum a arătat avocatul general în esență la punctele 89 și 100 din concluzii, cerința ca utilizarea piesei să permită „repararea” produsului complex presupune ca piesa să fie necesară în vederea unei utilizări normale a produsului complex sau, altfel spus, ca starea defectuoasă sau lipsa piesei să fie susceptibilă să împiedice o astfel de utilizare normală. Astfel, posibilitatea de a se prevala de așa-numita clauză „privind repararea” impune ca utilizarea piesei să fie necesară pentru repararea produsului complex devenit defectuos, îndeosebi ca urmare a lipsei piesei originale sau a unei daune cauzate acesteia.

70 Prin urmare, nu intră în așa-numita clauză „privind repararea” orice utilizare a unei piese din motive de preferință sau doar de convenință, cum ar fi printre altele înlocuirea unei piese din motive estetice sau de personalizare a produsului complex.

71 În al patrulea rând, articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 impune, pentru aplicarea așa-numitei clauze „privind repararea”, ca repararea produsului complex să se realizeze „cu scopul de a-i reda aspectul inițial”.

72 Potrivit articolului 3 litera (a) din Regulamentul nr. 6/2002, este necesar să se considere că aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia este conferit în special de caracteristicile liniilor, ale contururilor, ale culorilor, ale formei, ale texturii și/sau ale materialelor și/sau ale ornamentației produsului.

73 În această privință, după cum a arătat avocatul general la punctele 103 și 104 din concluziile prezentate, piesele avute în vedere la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 participă la aspectul produsului complex. Astfel, potrivit celor amintite la punctul 60 din prezenta hotărâre, sunt vizate de această dispoziție doar piesele care beneficiază de o protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar și care, prin urmare, rămân vizibile, conform articolului 4 alineatul (2) litera (a) din acest regulament, la o utilizare normală a produsului complex după încorporarea în acesta. Or, o piesă vizibilă participă în mod necesar la aspectul produsului complex.

74 Este, în plus, necesar ca repararea să fie realizată pentru a reda produsului complex aspectul „inițial”. În consecință, pentru a i se putea aplica așa-numita clauză „privind repararea”, piesa trebuie să fie utilizată pentru a reda produsului complex aspectul pe care l-a avut la momentul introducerii pe piață a acestuia.

75 Trebuie să se concluzioneze că așa-numita clauză „privind repararea” se aplică doar pieselor dintr-un produs complex care sunt identice din punct de vedere vizual cu piesele originale.

76 O astfel de interpretare este de asemenea conformă cu articolul 26 alineatul (2) din Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț, care prevede că orice excepție cu privire la protecția desenelor și a modelelor industriale trebuie să fie limitată și să nu aducă atingere de o manieră nejustificată exploatării normale a unor astfel de desene sau modele industriale și nici să cauzeze un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularului, cu luarea în considerare a intereselor legitime ale terților. Aceasta este, așadar, situația în speță din moment ce aplicarea așa-numitei clauze „privind repararea" este limitată la utilizarea unui desen sau model industrial care constituie o piesă dintr-un produs complex utilizată doar pentru a permite repararea efectivă a acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

77 Este, prin urmare, exclusă orice utilizare a unei piese care nu are ca scop să redea produsului complex aspectul pe care l-a avut la momentul introducerii pe piață a acestuia. Situația este aceasta mai ales atunci când piesa de schimb nu corespunde, din punctul de vedere al culorii sau al dimensiunilor sale, piesei originale sau când aspectul produsului complex a fost modificat la momentul introducerii pe piață a acestuia.

78 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare în cauza C-397/16 și la a doua întrebare în cauza C-435/16 că articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că așa-numita clauză „privind repararea" pe care o prevede subordonează excluderea de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model industrial care constituie o piesă dintr-un produs complex, utilizată pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial, de condiția ca piesa de schimb să aibă un aspect identic din punct de vedere vizual cu cel al piesei încorporate inițial în produsul complex la momentul introducerii sale pe piață.

Cu privire la a treia întrebare în cauza C-397/16 și cu privire la a treia și la a patra întrebare în cauza C-435/16

79 Prin intermediul celei de a treia întrebări în cauza C-397/16 și al celei de a treia și al celei de a patra întrebări în cauza C-435/16, care trebuie analizate împreună și în al treilea rând, instanțele de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că, pentru a se putea prevala de așa-numita clauză „privind repararea" pe care o prevede această dispoziție, fabricantul sau vânzătorul unei piese dintr-un produs complex trebuie să se asigure și, în acest caz, în ce mod, că această piesă nu poate fi achiziționată decât în scopul reparării.

80 Audi consideră în această privință că aplicarea așa-numitei clauze „privind repararea" este ireconciliabilă cu vânzarea directă de piese replici către consumatorii finali, astfel încât fabricanții de piese replici trebuie să se limiteze să își distribuie produsele către ateliere de reparație. Porsche arată că fabricantul de piese replici trebuie să se asigure în mod obiectiv că produsul său nu poate fi achiziționat decât în scopul reparării, iar nu în alte scopuri precum personalizarea produsului complex. Guvernul italian și Comisia apreciază în esență că fabricantul de piese replici este obligat să adopte măsuri de control generale destinate să garanteze utilizarea legală a acestora. Acacia sugerează la rândul său că o informare prealabilă și în scris a clientelei cu privire la împrejurarea că piesa este destinată să permită repararea unui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial constituie o măsură compatibilă cu cerința unui echilibru just între interesele aflate în joc.

81 Astfel cum reiese din textul său, articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 exclude o protecție sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model industrial care constituie o piesă dintr-un produs complex, utilizată pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial. În această privință, „utilizarea" în cauză vizează, după cum s-a amintit la punctul 68 din prezenta hotărâre, în special fabricarea, ofertarea, introducerea pe

piață, importul, exportul sau utilizarea unui produs în care a fost încorporat sau căruia i s-a aplicat desenul sau modelul industrial în cauză, precum și depozitarea produsului respectiv în scopurile menționate anterior.

82 Astfel, trebuie să se determine dacă, atunci când o astfel de utilizare constă, precum în cauzele principale, în fabricarea și vânzarea unui astfel de produs, articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 impune fabricantului și vânzătorului acestui produs, care intenționează să producă și să vândă produsul pentru a permite utilizarea sa efectivă cu respectarea condițiilor pe care le prevede dispoziția amintită, anumite obligații legate de respectarea de către utilizatorii din aval a condițiilor amintite.

83 În această privință, este necesar să se arate că excepția pe care o instituie așa-numita clauză „privind repararea" de la principiul protecției sub titlul de desene și modele industriale impune ca utilizatorul final al piesei în discuție să o utilizeze cu respectarea condițiilor enunțate la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002, și anume ca acesta să repare, cu ajutorul acestei piese, produsul complex avut în vedere cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

84 Trebuie de asemenea subliniat că dispoziția menționată instituie, în scopurile specifice menționate la punctul 51 din prezenta hotărâre, o derogare de la regimul privind protecția desenelor și modelelor industriale și că necesitatea menținerii efectivității acestui regim de protecție impune din partea celor ce se prevalează de respectiva derogare să contribuie, atât cât este posibil, pentru a se asigura respectarea strictă, cu precădere de către utilizatorul final, a condițiilor enunțate la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

85 În acest context, deși nu se poate pretinde, desigur, fabricantului sau vânzătorului unei piese dintr-un produs complex să garanteze, în mod obiectiv și în orice împrejurare, că piesele pe care ei le fabrică sau le vând în vederea unei utilizări conforme cu condițiile prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 sunt în cele din urmă utilizate efectiv de utilizatorii finali cu respectarea condițiilor prevăzute, nu este mai puțin adevărat că, pentru a beneficia de regimul derogatoriu astfel instituit prin dispoziția amintită, un asemenea fabricant sau de vânzător are, astfel cum a arătat avocatul general la punctele 131, 132 și 135 din concluziile prezentate, o obligație de diligență în legătură cu respectarea acestor condiții de către utilizatorii din aval.

86 În special, au mai întâi obligația de a informa utilizatorul din aval printr-o indicație clară și vizibilă aplicată pe produs, pe ambalaj, în cataloage sau chiar pe documentele de vânzare, pe de o parte, cu privire la faptul că piesa avută în vedere încorporează un desen sau model industrial ai căror titulari nu sunt și, pe de altă parte, cu privire la faptul că această piesă este exclusiv destinată utilizării pentru a permite repararea produsului complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial.

87 În continuare, aceștia au obligația de a se asigura, prin intermediul unor mijloace adecvate, în special contractuale, că utilizatorii din aval nu rezervă piesele în cauză pentru o utilizare incompatibilă cu condițiile prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

88 În sfârșit, fabricantul sau vânzătorul respectiv trebuie să se abțină să vândă o astfel o piesă dacă are cunoștință sau, în lumina tuturor circumstanțelor relevante, dacă are motive rezonabile să știe că această piesă nu va fi utilizată în condițiile prevăzute la articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002.

89 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a treia întrebare în cauza C-397/16 și la a treia și la a patra întrebare în cauza C-435/16 că articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că, pentru a se putea prevala de așa-numita clauză „privind repararea" pe care o prevede această dispoziție, fabricantul sau vânzătorul unei piese dintr-un produs complex are o obligație de diligență în ceea ce privește respectarea de către utilizatorii din aval a condițiilor impuse de dispoziția amintită.

Cu privire la cheltuielile de judecată

90 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

1) **Articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare trebuie interpretat în sensul că așa-numita clauză „privind repararea" pe care o prevede nu condiționează excluderea de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model industrial care constituie o piesă dintr-un produs complex, utilizată pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial, de împrejurarea ca de aspectul produsului complex să depindă desenul sau modelul protejat.**

2) **Articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că așa-numita clauză „privind repararea" pe care o prevede subordonează excluderea de la protecția sub titlul de desen sau model industrial comunitar pentru un desen sau model industrial care constituie o piesă dintr-un produs complex, utilizată pentru a permite repararea acestui produs complex cu scopul de a-i reda aspectul inițial, de condiția ca piesa de schimb să aibă un aspect identic din punct de vedere vizual cu cel al piesei încorporate inițial în produsul complex la momentul introducerii sale pe piață.**

3) **Articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul nr. 6/2002 trebuie interpretat în sensul că, pentru a se putea prevala de așa-numita clauză „privind repararea" pe care o prevede această dispoziție, fabricantul sau vânzătorul unei piese dintr-un produs complex are o obligație de diligență în ceea ce privește respectarea de către utilizatorii din aval a condițiilor impuse de dispoziția amintită.**

Semnături